

TASTE OF

LIMMUD

הישן יתחדש והחדש יתקדש

...hajasjan jitchadesj wehechadasj jtkadeesj...

...wat oud is wordt vernieuwd en wat nieuw is wordt geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbin van Israel

Igrot Haraya, Iggeret 164

Sjabbat 2 oktober / 24 tisjri 5771

Sidra Beresjiet, Beresjiet [Genesis] 1:1-6:8

Tanach blz. 3-12

Haftara: Jesjaja 42:5-22, 61:10, 62:5 (Portugese minhag)

Tanach blz. 870-871, 903, 905

Vertaling: Ted Musaph-Andriesse

www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5770/Bereishit/

Beresjiet

Beresjiet beschrijft de schepping van de wereld . We lezen wat op elk van de zes dagen werd geschapen en hoe de zevende dag door God werd gezegend als rustdag. Daarna komt de geschiedenis van Adam en Chava (Eva) in de tuin van Eden en hoe zij, verleid door de slang, het verbod van God verbreken en uit de tuin van Eden worden weggestuurd.

Chava baart Kajin en Hewel (Abel). Wanneer het offer van Hewel door God wordt aanvaard, maar dat van Kajin niet, slaat Kajin Hewel dood.

De sidra wordt afgesloten met het in kaart brengen van de 10 generaties tussen Adam en Noach.

[Een andere invalshoek](#)

Beresjiet - Raymond Simonson

Raymond Simonson heeft gedurende meer dan 10 jaar gewerkt in informeel onderwijs in kehillot over het hele Verenigd Koninkrijk. Hij is de fulltime directeur van Limmoed.

Beresjiet is zo'n belangrijke en complexe sidra, dat ik het de allermoeilijkste beslissing vond bij een poging dit te schrijven welk thema ik zou kiezen, langs welke lijn te gaan en waar te beginnen. Maar bij het zien hoe het woord BERESJIET mij doordringend aankeek, begreep ik dat beginnen bij het allereerste begin een goed uitgangspunt is.

Ik kan me moeilijk voorstellen hoe iemand niet gefascineerd kan zijn bij het lezen van het verhaal van de schepping waarmee het boek begint. De kracht van het verhaal is overweldigend en de eenvoud vervult met ontzag. Tegelijkertijd is de tekst verwarrend en complex. Het is voor ons enorm moeilijk om te bevatten hoe onmetelijk groot het werk van de Schepping was. Daarom is het voor velen in de hedendaagse wereld makkelijker het hele concept te verwerpen.

Ik heb altijd gedacht dat een van de meest uitdagende en interessante aspecten van het scheppingsverhaal de aard van de immense leegte is die in het begin van de schepping, of ervoor, bestond. In Beresjiet 1:2 lezen we dat voordat God het licht schiep, de wereld in "tohoe wawohoe" was. De meest gebruikelijke vertaling is "woest en doods" (er zijn ook andere vertalingen gangbaar zoals "woest en ledig"; "chaos en leegte"; "ongevormd en

uitgestorven"). Maar alle nuances in deze vertalingen dragen hetzelfde kenmerk van het overweldigende gevoel van het niets. Ze laten je achter met een neerslachtig en zelfs angstig beeld.

De kabbalistische opvatting is allesbehalve neerslachtig, maar gaat er van uit dat "tohoewawohoe" wel "niets" betekent, maar een "niets" dat juist de potentie in zich draagt van ieder ding. Rav Moshe Feinstein, een belangrijke orthodoxe rabbijn uit New York gebruikt de verklaring van Rasji (1140-1205) van "tohoe wawohoe". Hij stelt dat "tohoe" is afgeleid van de woordstam "tama", hetgeen betekent: verbaasd zijn, verwonderd zijn. Dit betekent dat we allemaal met ontzag vervuld moeten raken door het volledig onaangeboorde potentieel in het universum. Het is niet de volslagen afwezigheid van alles, de volledige troosteloosheid, dat het wonder en het ongeloof en de verbazing veroorzaakt, maar het sterke contrast tussen dit "niets" en het potentieel dat God loslaat gedurende de daad van de schepping.

Uit het bovenstaande kunnen we een belangrijke les trekken, een boodschap voor de hele mensheid: omdat wij naar Gods evenbeeld zijn geschapen, rust ook op ons de verantwoordelijkheid aandacht te schenken aan plaatsen waar chaos en wanorde heerst, aan de leegheid in ons eigen leven en in de wereld rondom ons en creatief daarmee om te gaan. Rabbijn Lawrence Hoffman, een belangrijke hedendaagse reformrabbijn leert ons, dat in deze eerste regels van de Tora, God de mogelijkheid heeft geschapen te zijn en te scheppen. Het is een daad van verwondering en verbazing dat vermeld doet staan omdat de volledige leegte geworden is tot "oermaterie, geschikt om gevormd en oneindig opnieuw gevormd te worden", zowel door God als door de mensen.

We zouden over het concept "niets, maar met in potentie de mogelijkheid tot alles" serieus moeten nadenken. Wij zijn partners in Gods schepping en daarom is het noodzakelijk dat we altijd de talenten, de kennis, het begrijpen en de mogelijkheden die we hebben om ons potentieel volledig in te zetten optimaal gebruiken. Als we dit niet doen, dan zetten we alles behalve de daad van scheppen door en dragen we domweg bij tot de leegte. Misschien is dit de reden dat de zinsnede "Wajaar Elohim ki tov" –"en God zag dat het goed was"- die steeds aan het einde van de *pasoek* (het vers) komt na een dag van schepping, wordt weggelaten bij het einde van de zesde dag nadat de mensheid was geschapen. Misschien is wat ons anders maakt dan de rest van de schepping dat wij de mogelijkheid hebben te definiëren wie we zijn en welke rol we willen spelen in de wereld. We hebben allemaal de mogelijkheid op de een of andere manier deel te nemen in het Partnership Project dat de (doorgaande) Schepping van deze wereld is, om te helpen eraan vorm te geven en opnieuw vorm te geven. Ieder van ons heeft de taak om hieraan volledig deel te nemen, om ons potentieel volledig te ontplooiën opdat God kan zien dat het goed was.

Een andere invalshoek - Amanda Lee

Amanda heeft vele jaren verschillende belangrijke taken binnen de Limmud organisatie vervuld.

Beresjiet 5770 en de schepping in 2009, 150 jaar na Darwins "De oorsprong der soorten."

"De meest uitmuntende schrijvers lijken helemaal tevreden te zijn met de opvatting dat iedere soort onafhankelijk van elkaar is ontstaan. In mijn opvatting komt het meer overeen met de opvatting... dat alle wezens geen speciale scheppingen zijn, maar lineair afstammelingen zijn van een paar wezens." (Charles Darwin)

Darwins evolutietheorie veronderstelt, dat alle soorten van leven met elkaar verbonden zijn en van één gezamenlijke voorouder afstammen: de bomen en de schildpadden; de mens en de muizen; de komkommers en de cactussen, ze zijn allemaal familie van elkaar. Hij benadrukt een zuiver naturalistische (en ongerichte) "afstamming met wijzigingen." Op het eerste gezicht lijkt Darwin een "een ander invalshoek" aan te bieden waardoor hij lijnrecht tegenover de opvatting van het scheppingsverhaal in Beresjiet komt te staan. Maar er is nu ook een nieuwe denkrichting aan het ontstaan, die probeert de evolutie en de schepping met elkaar in overeenstemming te brengen. Het is zeker de moeite waard dit verder te onderzoeken als je daarvoor de tijd wilt nemen.